

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/84/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5024200002
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:5024200002.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: M. N., nar. X. Y. XXXX, trvale bytom T. č. XXX, XXX XX F., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom UL. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 22. novembra 2023, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici zo 19. marca 2025, č. k. 25Sas/6/2024-164, t a k t o

rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I. Priebeh správneho súdneho konania

1. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom z 19. marca 2025, č. k. 25Sas/6/2024-164, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 22. novembra 2023, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X. z 29. septembra 2023. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákon č. 461/2003 Z.z.) zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok.

2. Správny súd v rámci súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia mal na základe predložených administratívnych spisov za preukázané, že medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok žalobca splnil. Rovnako nebolo v konaní sporné ani to, že ku dňu vzniku invalidity žalobca nespĺňal nárok na starobný dôchodok a nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok. Jedinou spornou skutočnosťou vo veci samej bolo, či žalobca splnil alebo nespĺnil aj podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia. Dátum vzniku invalidity bol posudkovým lekárom určený k 31. januáru 2020, pričom tento dátum nebol v konaní rozporovaný. Pred uvedeným dňom podľa žalovanej žalobca získal vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia len 3057 dní, t. j. 8 rokov a 137 dní, obdobia dôchodkového poistenia, k čomu žalovaná dospela tak, že žalobcovi zohľadnila všetky získané obdobia dôchodkového poistenia s výnimkou tých období, ktoré boli žalobcovi zohľadnené pre nárok na výsluhový dôchodok. Žalobca však v tomto videl nezákonnosť rozhodnutia žalovanej a namietal, že doba služby policajta mu tiež mala byť zohľadnená na účely posudzovania nároku na invalidný dôchodok. Práve táto otázka sa v konaní stala jedinou spornou.

3. Správny súd poukázal na body 15. a 16. rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sk/12/2017 zo dňa 26. februára 2020, kde v skutkovo a právne podobnej veci, ako je tu prejednávaná vec, najvyšší súd mal za to, že ustanovenia § 60 ods. 2 a 3 a § 255 ods. 5 a 6 zákona o sociálnom poistení nie sú v súlade s čl. 12 ods. 2, čl. 39 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, a preto postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade predmetných ustanovení zákona o sociálnom poistení s Ústavou Slovenskej republiky a z uvedeného dôvodu prerušil konanie o kasačnej sťažnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 13.02.2019, sp. zn. PL. ÚS 16/2017-52, návrhu najvyššieho súdu nevyhovel. V dôvodoch nálezu ústavný súd okrem iného uviedol: „... posudzovanie nároku na vznik invalidného dôchodku sa systémovo posudzuje podľa právnej úpravy, t. j. iného systému, ako je sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov vrátane potrebnej doby zamestnania ako jednej z podmienok pre vznik nároku naň. Možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok zo systému „všeobecného“ sociálneho poistenia osobám, ktoré boli účastníkmi systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, môže fakticky/reálne nastať až po tom, ako policajt alebo vojak ukončil svoj služobný pomer, bol mu priznaný výsluhový dôchodok a rozhodol sa ďalej pracovať ako zamestnanec participujúc obligatórne na sociálnom poistení podľa zákona o sociálnom poistení. Z dôvodu, že ide o osoby začlenené do samostatného systému sociálneho zabezpečenia rešpektujúc osobitnú náročnosť ich práce a verejný záujem na zabezpečení výkonu týchto služieb, ktoré sa po skončení ich služobného pomeru zamestnali v rámci iných pracovnoprávných vzťahov zakladajúcich ich účasť na sociálnom poistení, kde však platia iné pravidlá, môžu sa im tieto iné pravidlá zdať, vzhľadom na čas, kedy do týchto nových vzťahov vstúpili, prísne. Zdanie prísnosti môže u nich evokovať aj zdanie protiústavnosti. V závere zhrnul, že navrhovateľom napadnuté ustanovenia zákona o sociálnom poistení, nie sú podľa názoru ústavného súdu v konflikte s čl. 39 ods. 1 ústavy ani s čl. 55 ods. 1 ústavy.

4. Správny súd uviedol, že vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sk/12/2017 zo dňa 26. februára 2020 a v ňom citovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/2017-52 zo dňa 13. februára 2019, rieši práve tú otázku, ktorá bola podstatnou žalobnou námietkou žalobcu v tu prejednávannej veci a jedinou spornou otázkou medzi účastníkmi konania. Následne sa tento právny názor stal ustálenou rozhodovacou praxou, ktorú aplikuje aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Preto rešpektujúc právny názor vyšších súdnych autorít, nevzhliadol žiadny racionálny dôvod odkloniť sa od takto ustálenej rozhodovacej praxe. Z vyššie citovaného je nepochybné, že žalovaná postupovala správne a vec správne právne posúdila, keď žalobcovi na účely invalidného dôchodku nezapočítala, resp. nezohľadnila dobu služby, ktorá mu bola zohľadnená pre nárok na výsluhový dôchodok.

5. Žalobca svoju argumentáciu o tom, že by mu mala byť doba služby zohľadňovaná aj pri nároku na invalidný dôchodok, opieral o judikatúru súdov a rozhodnutia žalovanej vydané v iných veciach, ktoré prikladal aj k správnej žalobe. K uvedenému dal správny súd do pozornosti, že všetky žalobcom priložené rozhodnutia (tak administratívne, ako aj súdne) sa týkali výlučne konaní o starobných dôchodkoch, nie konaní o invalidnom dôchodku. Poukázal, že pri starobných dôchodkoch a predčasných starobných dôchodkoch platí postup už mnohopočetne judikovaný aj rozhodnutiami Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorého sa pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok u poberateľa výsluhového dôchodku najskôr vypočíta teoretická suma starobného dôchodku, kde sa zhodnotia všetky doby poistenia, teda vo všeobecnom aj osobitnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia) a takto vypočítaný dôchodok sa následne kráti v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 koeficientom určeným ako podiel doby poistenia získanej z osobitného systému sociálneho zabezpečenia (delenec) a súčtu doby poistenia vo všeobecnom systéme poistenia aj doby v osobitnom systéme (deliteľ), najviac o sumu výsluhového dôchodku. Uvedený postup sa však aplikuje výlučne v konaniach o starobných a predčasných starobných dôchodkoch, keďže aj výsluhový dôchodok má charakter dávky v starobe, teda ide o dôchodky za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku) a tento postup vyplýva z Dohovoru č. 128, ktorý má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou. Avšak, ako správne namietala aj žalovaná, podľa čl. 2 písmeno b) Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (Oznámenie federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 416/1991 Zb.), každý členský štát, pre ktorý je v platnosti tento Dohovor, bude vykonávať aspoň jednu z častí II, III a IV; pričom v ratifikácii uvedie, ohľadne ktorých z častí II až IV prijíma záväzky vyplývajúce z Dohovoru. Vtedajšia Československá socialistická republika prijala záväzky, len pokiaľ ide o časť III. týkajúcu sa starobných dôchodkov, nie pre časť II. týkajúcu sa invalidných dôchodkov. Postup zohľadňovania doby služby pri nároku na starobný dôchodok a pri nároku na invalidný dôchodok sa tak líši.

6. K námietke žalobcu o tom, že do nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. zaňho zamestnávateľ odvádzal odvody zo mzdy do všeobecného systému a tieto finančné prostriedky

po vytvorení osobitného systému sociálneho zabezpečenia neboli zo všeobecného systému doňho prevedené, správny súd uviedol, že bez ohľadu na to, či zákonodarca uložil alebo naopak opomenul uložiť povinnosť prevodu finančných prostriedkov z jedného systému do druhého, podstatné je, že odpracované roky boli žalobcovi zohľadnené (v tomto prípade pre nárok na výsluhový dôchodok). Ak by malo byť akceptované tvrdenie žalobcu, čo by malo za následok, že doba služby pred vznikom osobitného systému by mala byť považovaná za dobu poistenia vo všeobecnom systéme, potom by žalobcovi nevznikol nárok na výsluhový dôchodok, ktorý poberá už od 01. mája 2005. Bez ohľadu na to, či došlo alebo nedošlo k prevodu finančných prostriedkov zo všeobecného systému do osobitného systému, je preukázané z oznámenia údajov na účely konania o dôchodkovej dávke, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia personálnych a sociálnych činností, odbor sociálneho zabezpečenia, č. SPSČ-OSZ-39.378-9/2022-VZ zo dňa 22. augusta 2022, obsiahnutom v administratívnom spise, že žalobca ako bývalý príslušník Policajného zboru je poberateľom výsluhového dôchodku, ktorý mu bol priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z.z., a to od 01. mája 2005, pričom na nárok na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 17 rokov a 217 dní, konkrétne obdobie od 01. októbra 1987 do 29. februára 1988 - náhradná vojenská služba (I. kategória funkcií), obdobie od 01. marca 1988 do 31. decembra 1999 - výkon služby - príslušník PZ (I. kategória funkcií) a obdobie od 01. januára 2000 do 30. apríla 2005 - výkon služby - príslušník PZ (III. kategória funkcií). Uvedené obdobia tak nemožno žalobcovi duplicitne zohľadňovať pre nárok na invalidný dôchodok a námietka žalobcu je tak neopodstatnená.

7. V súvislosti s návrhom žalobcu na výsluch svedka, ktorý bol správnym súdom na pojednávaní zamietnutý, správny súd v prvom rade poukázal na to, že správne súdy spravidla nie sú súdmi skutkovými. Správne súdy v konaniach o správnej žalobe v sociálnych veciach preskúmajú zákonnosť napadnutých rozhodnutí, avšak nie sú oprávnené nanovo zisťovať skutkový stav, ktorý bol zisťovaný už v rámci administratívneho konania. V administratívnom konaní žalobca mal možnosť, dokonca aj povinnosť podľa § 196 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení. V zmysle § 135 SSP v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach je na rozhodnutie správneho súdu rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Nielenže tak nie je úlohou, ale ani oprávnením, správneho súdu v rámci súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia vykonávať dôkazy, ktoré žalobca v administratívnom konaní nenavrhoval, s cieľom prehodnocovania skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy. Správny súd poukázal na to, že svedok môže byť vypočutý len o skutkových okolnostiach vecí, nie k právnym či odborným otázkam. Otázka, ktorá bola v konaní spornou medzi účastníkmi konania a ktorá bola podstatná pre rozhodnutie vo veci, bola otázkou právnou, ku ktorej sa nemôžu vyjadrovať svedkovia, právne otázky musí posúdiť správny súd.

8. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 a nasl. SSP tak, že účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve má len taký žalobca, ktorý bol v konaní celkom alebo sčasti úspešný. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu správny súd právo na náhradu trov konania nepriznal. Žalovanej, ktorá v konaní úspešná bola, správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože takýto postup sa podľa § 168 SSP uplatní len vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať a správny súd takéto podmienky pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

9. Proti uvedenému rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a?to z?dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. ?f), g) a j) SSP.

10. Prvým dôvodom podania kasačnej sťažnosti bol postup súdu, ktorý nesprávnym procesným postupom znemožnil procesné právo, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ v návrhu správnej žaloby navrhol predvolať a vypočuť svedka Y.. R. S.. Správny súd nepovažoval za potrebné tohto svedka predvolať na pojednávanie. Na pojednávaní bol navrhovaný svedok prítomný ako verejnosť. Podľa žalobcu mala sudkyňa svedka riadne predvolať, prebrať s ním predmet výsluchu dopodrobna. Toto neurobila, ale zamietla návrh na vykonanie výsluchu svedka uznesením.

11. Podľa názoru sťažovateľa sa súd dôsledne nezaoberal otázkou nerovnakého zaobchádzania a diskriminácie žalobcu a duplicitného započítavania dôb osobám, ktoré mali priznaný výsluhový dôchodok a zároveň týmto osobám bola duplicitne započítaná tá istá doba pre priznanie starobného dôchodku. Priklonil sa k názoru žalovaného, ktorý poukázal, že žalobca nemá postavenie chránenej

osoby v zmysle čl. 57 ods. 1 písm. a) Dohovoru č. 102 o minimálnej norme sociálneho zabezpečenia, že tento dohovor sa týka len starobných dôchodkov, postup pri invalidných podľa čl. 33 ods. 2 v časti VI) nie je možný. Tu práve sťažovateľ poukazuje na to, že je diskriminovaný priamo v zákone zo strany štátu, ktorý prijal a aplikuje na svojich občanov diskriminujúcu právnu normu. V jeho prípade ide o nepriamu diskrimináciu zo strany Sociálnej poisťovne. Sťažovateľ uviedol, že po odchode do výsluhového dôchodku ako 37 ročný od 1. mája 2005 pracoval a odvádzať odvody do Sociálnej poisťovne. Zlý zdravotný stav mu bránil v ďalšej pracovnej činnosti a vykonávaní odvodov do všeobecného sociálneho systému. Podľa názoru sťažovateľa zákon nerieši osoby, ktoré sa začlenia do všeobecného systému v staršom veku a tým, že tvrdosť zákona z dôvodu určenia fyzického veku, strácajú nárok na priznanie invalidného dôchodku, hoci splnia dobu poistenia. Zákon neukladá, v akom systéme má sťažovateľ túto podmienku splniť, či vo všeobecnom alebo osobitnom systéme, alebo kumulatívne.

12. Sťažovateľ ďalej v kasačnej sťažnosti uviedol, že je s ním správnym orgánom nerovnako zaobchádzané, je diskriminovaný tým, že mu odmieta započítať dobu počas služobného pomeru, do doby na vznik nároku na invalidný dôchodok. Odmieta započítať dobu, počas ktorej bol v služobnom pomere spolu s dobou v pracovnom pomere v civilnom sektore, hoci inej skupine policajtov a vojakov z povolania bola doba v služobnom pomere pri výpočte starobného dôchodku duplicitne započítaná. Podľa sťažovateľa táto doba počas služobného pomeru im bola započítaná pri výpočte výsluhového dôchodku a aj pri výpočte starobného dôchodku. Sťažovateľovi, hoci odvádzať určitú dobu odvod do Sociálnej poisťovne, pokiaľ mu to umožňoval zdravotný stav, mohol pracovať, tento zápočet odmieta. Sociálna poisťovňa a ani správny súd sa s týmto nevysporiadal a takéto konanie považuje sťažovateľ za nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby najvyšší správny súd zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadrila žalovaná, ktorá odkázala na svoje písomné vyjadrenie z 9. apríla 2024. Stotožnila sa s právnym názorom správneho súdu. Podľa jej názoru sťažovateľ nedoložil také relevantné dôkazy, ktorými by spochybnil správnosť posúdenia jeho nároku na invalidný dôchodok a následného rozhodnutia o zamietnutí jeho žiadosti o invalidný dôchodok. Navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

14. Vyjadrenie žalovanej bolo žalobcovi doručené na vedomie dňa 6. júna 2025.

III. Aplikovaná právna úprava a posúdenie veci kasačným súdom

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 680 509 6958 0 zo dňa 22. novembra 2023, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 680 509 6958 0 z 29. septembra 2023. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok.

22. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajta a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného

predpisu 2) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

24. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

25. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

26. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

27. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

28. Podľa § 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

29. Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

30. Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

31. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho, ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázať, že:

- žalobca si uplatnil nárok na invalidný dôchodok dňa 16. februára 2022 (invalidný dôchodok žiadal priznať od 16. februára 2022);

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 29. septembra 2023 žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zamietol

(prvostupňový správny orgán uviedol, že žalobca bol uznaný za invalidného z dôvodu, že na základe lekárskej správy - odborného posudku o invalidite vypracovaného posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina, zo 7. augusta 2023, má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Poukázal na to, že v prípade žalobcu (poistenca nad 45 rokov) potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok bol 15 rokov. Pred vznikom invalidity, t. j. pred 31. januárom 2020, žalobca získal 3057 dní obdobia dôchodkového poistenia v zmysle priloženého osobného listu dôchodkového poistenia. Prvostupňový orgán uviedol, že pri posúdení nároku žalobcu boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. považujú, získanie ďalšieho obdobia nebolo preukázané. Z uvedeného vyplýva, že ku dňu vzniku invalidity žalobca získal 8 rokov a 137 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil zákonnú podmienku na vznik nároku na invalidný dôchodok.);

- na základe odvolania žalobcu žalovaná prostredníctvom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne ako príslušného odvolacieho orgánu rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 22. novembra 2023 zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie

(odvolací orgán uviedol, že žalobca medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok splnil. Ďalej uviedol, že ku dňu vzniku invalidity, t. j. k 31. januáru 2020 žalobca dovŕšil 51 rokov veku, preto podľa § 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z.z. bol v jeho prípade potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia 15 rokov, pričom tento sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity. Poukázal na priložený osobný list dôchodkového poistenia a skonštatoval, že žalobca získal pred vznikom invalidity len 3057 dní (8 rokov a 137 dní) obdobia dôchodkového poistenia. Vymenoval, ktoré obdobia boli žalobcovi na nárok na invalidný dôchodok započítané, poukázal na to, že od 1. mája 2005 bol žalobcovi priznaný

výsluhový dôchodok v zmysle zákona č. 328/2002 Z.z., pričom na nárok na výsluhový dôchodok bola žalobcovi započítaná doba základnej vojenskej služby od 1. októbra 1987 do 29. februára 1988 a doba výkonu služby príslušníka policajného zboru od 1. marca 1988 do 31. decembra 1999 a od 1. januára 2000 do 30. apríla 2005. S poukazom na ust. § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaný uviedol, že tieto obdobia v rozsahu zakladajúcom žalobcovi nárok na výsluhový dôchodok mu neboli hodnotené pre nárok na invalidný dôchodok. Uviedol tiež, že žalobca v tomto prípade nemá postavenie chránenej osoby v zmysle čl. 57 ods. 1 písm. a) Dohovoru č. 102 o minimálnej norme sociálneho zabezpečenia, zverejneného v Zbierke zákonov pod č. 461/1991 Zb. Poukázal na to, že ani na určenie sumy invalidného dôchodku nie je možné započítať dobu výkonu služby a hrubé zárobky, pretože vtedajšia Československá socialistická republika sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky, len pokiaľ ide o III. časť Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach týkajúcu sa starobného dôchodku. Invalidný dôchodok je upravený v II. časti predmetného dohovoru, preto nie je možný ani postup podľa jeho čl. 33 ods. 2 na invalidný dôchodok. Žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/2017-52 z 12. februára 2019, ktorým ústavný súd nevyhovel návrhu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o vyslovení nesúhlasu § 60 ods. 2 a 3 a § 255 ods. 5 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov s čl. 12 ods. 2 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.)

32. Kasačný súd dáva do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa prvej a tretej časti Správneho súdneho poriadku (§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda, či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v správnej žalobe, ktorým žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

33. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. V rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie jemu predchádzajúce, najmä z pohľadu, či správny súd správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. Kasačný súd zistil, že správny súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej časti SSP, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého správnu žalobou, vykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ustálenou rozhodovacou praxou, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, dostatočne odôvodnil. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci správnym súdom za správne a súladné so zákonom, a preto najvyšší správny súd dospel k záveru o nedôvodnosti kasačnej sťažnosti podanej žalobcom.

34. V predmetnej veci nebolo sporné, že žalobca splnil medicínsku podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok (podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou). Ďalej nebolo sporné, že ku dňu vzniku invalidity (31. januára 2020) žalobca nespĺňal nárok na starobný dôchodok a nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok. Z oznámenia údajov na účely konania o dôchodkovej dávke, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia personálnych a sociálnych činností, odbor sociálneho zabezpečenia, č. SPSC-OSZ-39.378-9/2022-VZ z 22. augusta 2022 vyplýva, že žalobca ako bývalý príslušník Policajného zboru je poberateľom výsluhového dôchodku, ktorý mu bol priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z.z., a to od 1. mája 2005, pričom na nárok na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 17 rokov a 217 dní. Spornou skutočnosťou vo veci samej bolo, či žalobca splnil alebo nespĺnil aj podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia.

35. Správny súd posúdil právny názor žalovanej a jej postup, keď nezohľadnila obdobia náhradnej vojenskej služby a výkonu služby príslušníka Policajného zboru žalobcovi na účely posudzovania nároku na invalidný dôchodok za správny. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sk/12/2017 z 26. februára 2020 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/2017-52 z 13. februára 2019 žalovaný vychádzal aj z ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorých v konaní o nároku na invalidný dôchodok podľa tohto zákona nemožno prihliadať na doby, ktoré boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

36. Rovnako v sťažovateľovom prípade nebolo možné uvedené zohľadniť ani s prihliadnutím na Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, 1967 (č. 128) (ďalej len „Dohovor č. 128“), vzhľadom na to, že Československá socialistická republika prijala záväzky len týkajúce sa časti III, ktorá upravuje starobné dôchodky. Invalidný dôchodok upravuje časť II Dohovoru č. 128, pričom v sťažovateľovom prípade nebolo možné aplikovať ani spoločné ustanovenia - časť VI., ktoré v článku 33 upravujú možnosť krátenia alebo zastavenia dávok. Postup žalovanej v tomto smere, kasačný súd rovnako považuje za správny. Obdobný názor konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 10Sk/7/2017, v ktorom konštatoval, že na nárok na invalidný dôchodok bolo možné hodnotiť len obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

37. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukazuje na nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu zo strany žalovanej a správneho súdu, keď mu odmieta započítať dobu, počas ktorej bol v služobnom pomere spolu s dobou v pracovnom pomere v civilnom sektore, hoci inej skupine policajtov a vojakov z povolania bola doba v služobnom pomere započítaná pri výpočte výsluhového dôchodku a aj pri výpočte starobného dôchodku. Najvyšší správny súd dáva sťažovateľovi do pozornosti, že nárok a určenie sumy týchto dôchodkových dávok je rozdielny, odhliadnuc od toho, že v prípade starobného dôchodku je možné aplikovať aj Dohovor č. 128, ktorým je možné krátiť a zastaviť starobný dôchodok, čo však v prípade invalidného dôchodku nie je možné. Ako už poznamenal správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, žalobca ako bývalý príslušník Policajného zboru je poberateľom výsluhového dôchodku, ktorý mu bol priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z.z., a to od 1. mája 2005, pričom na nárok na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 17 rokov a 217 dní. Uvedené obdobie tak nemožno sťažovateľovi duplicitne zohľadňovať pre nárok na invalidný dôchodok.

38. V neposlednom rade sťažovateľ videl porušenie práva na spravodlivý proces v nesprávnom procesnom postupe správneho súdu, ktorý riadne nepredvolal ním navrhnutého svedka. Uvedeným sa správny súd zaoberal v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 49). Ako správne poznamenal, nie je jeho úlohou v rámci súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia vykonávať dôkazy, ktoré žalobca v administratívnom konaní nenavrhol, s cieľom prehodnocovania skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy. Správny súd uznesením návrh na vykonanie dokazovania zamietol a s návrhom sa náležite vysporiadal. Najvyšší správny súd poukazuje, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

39. Z dôvodov uvedených vyššie sa najvyšší správny súd nestotožnil s námietkami žalobcu voči napadnutému rozsudku správneho súdu uvedenými v kasačnej sťažnosti. Podanú kasačnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, a preto podľa § 461 SSP rozhodol spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku.

40. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal a rovnako aj žalovanej nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP.

41. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.